

Dealen met overlast

Een veldstudie naar (drugs)overlast
in het centrum van Nijmegen

R. Mennes

I. Schoonbeek

B. Bieleman

Breuer
ONDERZOEK **&** INTRAVAL
ADVIES

Dealen met overlast

Een veldstudie naar (drugs)overlast
in het centrum van Nijmegen

Augustus 2018

Colofon

©Breuer&Intraval

Augustus 2018

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Tekst:	R. Mennes, I. Schoonbeek, B. Bieleman
Opmaak:	R. Mennes
Opdrachtgever:	Gemeente Nijmegen
ISBN:	978 90 8874 257 6

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdstuk 1 Inleiding	1
1.1 Achtergrond	1
1.2 Probleemstelling en onderzoeksvragen	2
1.3 Onderzoeksopzet- en activiteiten	2
1.4 Leeswijzer	4
Hoofdstuk 2 Resultaten	5
2.1 Beschrijving gebied	5
2.2 (Drugs)overlast	6
2.3 Voorzieningen	13
Hoofdstuk 3 Conclusies	17
3.1 Gebied 1: Verkeersoverlast en openlijke drugshandel	17
3.2 Gebied 2: Overlast rondhangende personen openbare ruimte	19
3.3 Twee gescheiden situaties met beperkte overlap	20

1. INLEIDING

In dit rapport doen we verslag van het door Breuer&Intraval – in opdracht van de gemeente Nijmegen – uitgevoerde onderzoek naar de (drugs)overlast in het centrum van Nijmegen. In dit inleidende hoofdstuk beschrijven we de achtergrond van het onderzoek, presenteren we de probleemstelling en onderzoeksvragen en behandelen we de opzet van het onderzoek. Het hoofdstuk sluit af met een leeswijzer.

1.1 Achtergrond

In een deel van het centrum van Nijmegen (omgeving Tweede Walstraat en Vlaamsegas) ervaren bewoners, ondernemers en passanten al langere tijd overlast. Zij ondervinden met name hinder van voorvallen gerelateerd aan het gebruik en de verkoop van drugs. Er zijn inmiddels maatregelen ingezet om de overlast terug te dringen, waaronder cameratoezicht en extra politie-inzet.

Integrale gebiedsvisie

Naast deze maatregelen zijn er plannen om het centrumgebied her in te richten. De gemeente werkt samen met bewoners, ondernemers en andere stakeholders om hiervoor een integrale gebiedsvisie te ontwikkelen. Het uiteindelijke doel van de samenwerking en herinrichting is om de beleving van de woon- en werkomgeving door bewoners en ondernemers te verbeteren.

Onderzoek

Voor het bepalen van een juiste aanpak op de langere termijn wil de gemeente dat de situatie inzake de overlast in het centrumgebied in kaart wordt gebracht door middel van onderzoek. Het onderzoek richt zich op de aard en omvang van de ervaren overlast in het centrumgebied. De focus ligt daarbij op de relatie tussen de overlast, de aanwezigheid van de voorzieningen in het gebied (waaronder meerdere coffeeshops, een multifunctioneel centrum en verscheidene horecavoorzieningen) en de personen die zich in de directe omgeving ophouden alsmede de activiteiten die zij daar ontplooiën.

1.2 Probleemstelling en onderzoeksvragen

Op basis van bovenstaande kan de probleemstelling van het onderzoek als volgt worden geformuleerd:

Waaruit bestaat de (drugs)overlast in het centrumgebied in Nijmegen en in hoeverre is er een relatie met verschillende omgevingsfactoren?

Deze hoofdvraag valt uiteen in de volgende relevante onderzoeksvragen:

- Wat kan worden gezegd over de aard en omvang van de (drugs)overlast in het centrumgebied in Nijmegen? Om welke vormen gaat het en in welke mate komen deze voor?
- In hoeverre is er een relatie tussen de aanwezigheid van de verschillende voorzieningen (waaronder de coffeeshops, het multifunctioneel centrum en horecavoorzieningen) in het gebied en de ondervonden (drugs)overlast?
- Wat kan worden gezegd over de in het gebied ondervonden (drugs)overlast specifiek in relatie tot de wijze waarop de verschillende voorzieningen worden geëxploiteerd?

1.3 Onderzoeksofzet- en activiteiten

Hieronder beschrijven we de door ons gehanteerde onderzoeksofzet om tot beantwoording van de probleemstelling en de onderzoeksvragen te komen. Het onderzoek kent drie onderdelen: 1. documentstudie; 2. veldwerk en 3. aanvullende interviews.

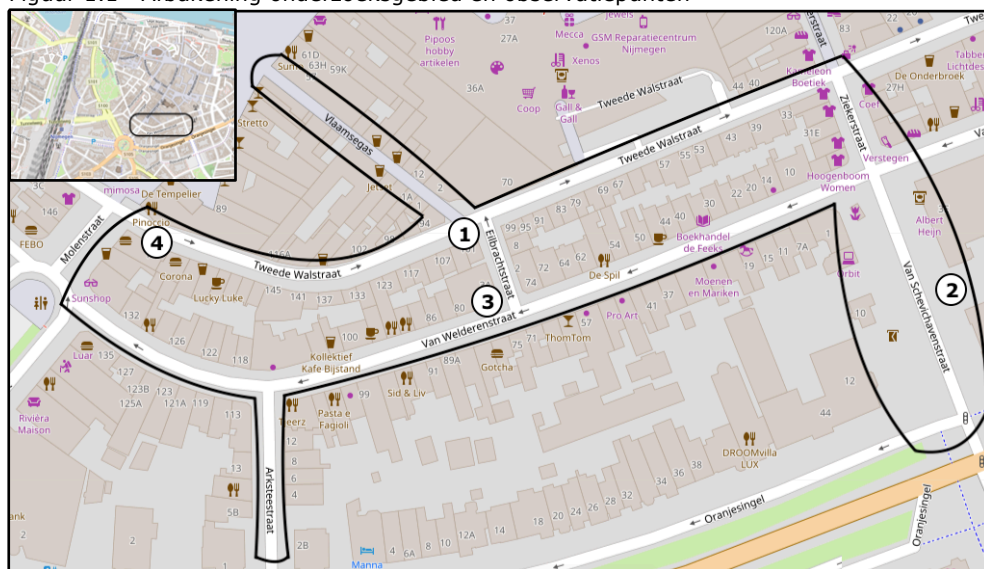
Ad 1. Documentstudie

Allereerst is relevante literatuur over de situatie in het centrumgebied verzameld en bestudeerd. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan beleidsstukken, bestemmingsplannen, notities en onderzoeksrapporten. Het doel van deze documentstudie is om een beeld van de lokale situatie te verkrijgen waarbinnen de resultaten van het veldwerk kunnen worden geïnterpreteerd.

Ad 2. Veldwerk

Vervolgens is in mei 2018 veldwerk verricht in het centrumgebied. Voorafgaand aan het veldwerk is het onderzoeksgebied afgebakend. In figuur 1.1 zijn het onderzoeksgebied, de afbakening daarvan en de door ons gebruikte observatiepunten schematisch weergegeven.

Figuur 1.1 Afbakening onderzoeksgebied en observatiepunten

In het gebied zijn straatgesprekken gevoerd, straatenquête's afgenomen onder bewoners, ondernemers, passanten en coffeeshopbezoekers en systematische observaties verricht.¹ Deze onderzoeksactiviteiten zijn op verschillende dagen en tijdstippen uitgevoerd. Door de onderzoeksactiviteiten uit te voeren in de openbare ruimte is een beeld verkregen dat goed overeen zal komen met hoe bewoners en ondernemers de situatie in het gebied ervaren.

De kern van het gebied wordt gevormd door twee nauwe eenrichtingsstraten (Tweede Walstraat en Van Welderenstraat), waar meerdere winkels en horecavoorzieningen zijn gevestigd. Verder zijn in het gebied in totaal zes coffeeshops (om en nabij observatiepunten 1, 3 en 4) en een multifunctioneel centrum waar verslaafde dak- en thuislozen verblijven en/of worden opgevangen (nabij observatiepunt 2) gevestigd.

Activiteiten

In het onderzoeksgebied zijn gelijktijdig de volgende activiteiten uitgevoerd:

- a) (Straat)enquête's: Bij personen die we tijdens het veldwerk in het centrumgebied hebben aangetroffen zijn (straat)enquête's afgenomen. Van deze enquête zijn twee varianten. De eerste variant is afgenomen onder bewoners, ondernemers en passanten. Hen is gevraagd of zij overlast ervaren en zo ja waarvan. Vervolgens zijn vragen gesteld over vormen van overlast. Zo is onder andere gevraagd naar de aanwezigheid van straatdealers en drugsrunners, middelengebruik in de openbare ruimte en stank- en geluidsoverlast. In deze variant van de enquête is ook de relatie met voorzieningen en andere omgevingsfactoren aan bod gekomen. De tweede variant van de enquête is afgenomen onder coffeeshopbezoekers die we in het gebied hebben aangetroffen. Hen is gevraagd waar zij drugs kopen en gebruiken en of zij deze in het gebied wel eens op straat krijgen aangeboden. In totaal zijn 41 enquête's gehouden met bewoners, ondernemers en passanten en 46 met coffeeshopbezoekers.
- b) (Straat)gesprekken: Tevens zijn in en rondom het centrumgebied informele (straat)gesprekken gevoerd met personen die zich hier bevinden. We hebben bij de gesprekken gebruik gemaakt van een onderwerpenlijst die door de onderzoekers uit het hoofd is geleerd. In de gesprekken is eerst gevraagd of respondenten iets konden vertellen over het gebied en of er vormen van overlast voorkomen. Vervolgens hebben we in de gesprekken proberen te achterhalen wie volgens hen deze overlast veroorzaakt, waar en wanneer dit plaatsvindt en wat er dan precies gebeurt. De gesprekken zijn direct na afloop in de buurt van het gebied uitgewerkt en digitaal opgeslagen. In totaal zijn er 40 van deze straatgesprekken gevoerd.
- c) Observaties: Verder zijn op verschillende dagen en tijdstippen systematische observaties uitgevoerd op vier locaties in het gebied. De vier door ons onderscheiden observatiepunten zijn als volgt (zie ook figuur 1.1): 1. Kruispunt Vlaamsegas en Tweede Walstraat; 2. Omgeving multifunctioneel centrum (MFC); 3. Kruispunt Van

¹ Als we het in dit rapport hebben over 'respondenten' dan doelen we hiermee op de bewoners, ondernemers en passanten die hebben deelgenomen aan de (straat)enquête. Met de term 'ondervraagden' bedoelen we de bewoners, ondernemers en passanten waarvan we informatie hebben verkregen in de (straat)gesprekken.

Welderstraat en Eilbrachtstraat; en 4. Begin Tweede Walstraat. Per observatie is gedurende een tijdsperiode van vijf minuten genoteerd wat zich op een specifiek tijdstip en observatiepunt voordoet. Daarbij hebben de onderzoekers steeds een algemene beschrijving gegeven van de situatie en specifiek gelet op potentieel overlastgevend gedrag, zoals (rondhangende) personen, mogelijke handel in drugs en middelengebruik. In totaal zijn 48 observaties verricht; 12 per observatiepunt.

Ad 3. Aanvullende interviews

Tot slot hebben twee telefonische interviews plaatsgevonden met drie actoren die over belangrijke informatie beschikken over het centrumgebied. Het gaat om twee politiefunctionarissen die goed bekend zijn met het centrumgebied en om de locatiemanager van het multifunctioneel centrum. In deze interviews zijn dezelfde onderwerpen als in de straatgesprekken aan bod gekomen. Met deze interviews hebben we het op basis van het veldwerk ontstane beeld kunnen completeren.

1.4 Leeswijzer

Dit rapport bestaat in totaal uit drie hoofdstukken. Als vervolg op dit inleidende hoofdstuk volgt in het tweede een beschrijving van de resultaten. We geven een beschrijving van het gebied en gaan in op verschillende vormen van overlast en de relatie met de in het gebied gevestigde voorzieningen. In het derde afsluitende hoofdstuk trekken we enkele heldere conclusies op basis van de resultaten van het onderzoek.

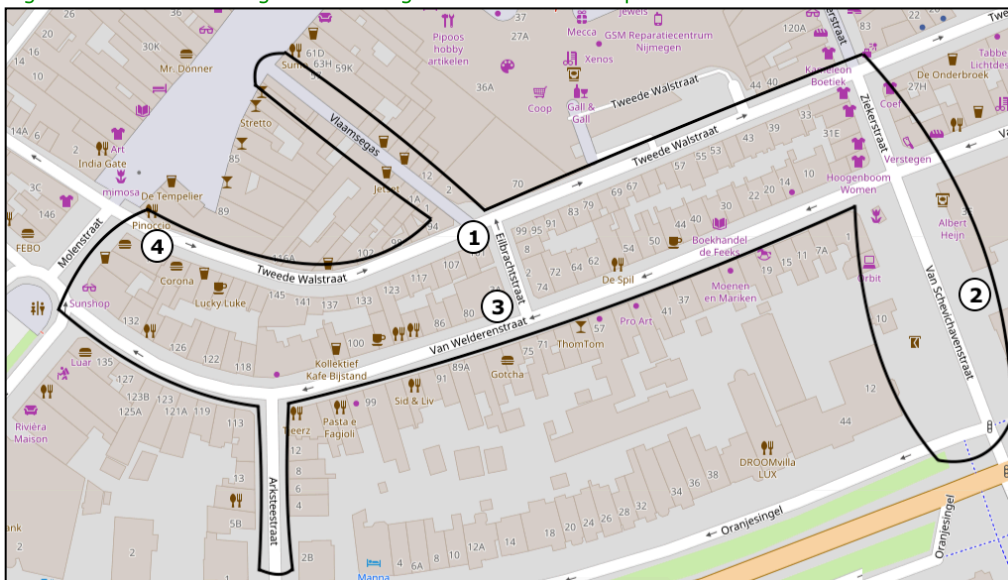
2. RESULTATEN

In dit hoofdstuk bespreken we de resultaten van het onderzoek in het centrumgebied. We geven allereerst een beschrijving van het onderzoeksgebied, alvorens in te gaan op de aard en omvang van de (drugs)overlast. We sluiten af met de relatie van de overlastvormen met de in het gebied aanwezige voorzieningen.

2.1 Beschrijving gebied

De kern van het centrumgebied wordt gevormd door twee eenrichtingsstraten; de Tweede Walstraat en de Van Weldenstraat (zie figuur 2.1). Van de Tweede Walstraat kan gezegd worden dat deze uit twee delen bestaat: een deel ten westen en een deel ten oosten van de kruising met de Vlaamsegas. Voor het westelijke deel geldt dat enkele panden er aan de buitenkant slecht onderhouden uitzien en dat enkele panden leeg lijken te staan getuige de dichtgetimmerde ramen. Gedurende het veldwerk blijkt dat in dit deel met name studenten woonachtig zijn. Het oostelijke deel van de Tweede Walstraat ziet er beter onderhouden uit en omvat naast enkele woningen en ondernemingen ook een ingang van een winkelcentrum en een bijbehorend parkeerdek. Hier wonen, naast enkele studenten, voornamelijk Nijmegenaren van middelbare leeftijd.

Figuur 2.1 Afbakening onderzoeksgebied en observatiepunten

Observatiepunten: 1. Kruispunt Vlaamsegas/Tweede Walstraat; 2. Omgeving MFC (Van Schevichavenstraat); 3. Kruispunt Van Weldenstraat/Eilbrachtstraat; 4. Begin Tweede Walstraat.

De Tweede Walstraat kruist halverwege met de Vlaamsegas; een steeg waarin drie coffeeshops zijn gevestigd. Op de kruising zit tevens een sportschool. In het verlengde van de steeg ligt de Eilbrachtstraat. Hier vinden we enkele studentenhuizen en bedrijven.

De korte tussenstraat wordt met name gekenmerkt door de (vrijwel altijd overvolle) fietsenrekken aan beide zijden van de straat. De Eilbrachtstraat komt uit op de Van Welderenstraat. Er zijn hier naast kledingwinkels ook verscheidene andere ondernemingen gevestigd, waaronder meerdere restaurants, een makelaar, een erotiekwinkel en een smartshop. Aan deze straat zit ook één coffeeshop. Deze straat is breder en ruimer opgezet dan de parallel gelegen Tweede Walstraat.

Verderop in oostelijke richting, aan de Van Schevichavenstraat, is schuin tegenover een supermarkt het multifunctioneel centrum (MFC) gevestigd. Het MFC is een dag- en nachtopvang voor mensen met een chronische drugs- of alcoholverslaving. Er zijn 35 plaatsen in de dagopvang en 20 plaatsen in de nachtopvang. Er worden diverse activiteiten georganiseerd, er is een gebruikersruimte en er vindt methadonverstrekking plaats. De straat zelf is zeer breed opgezet en komt uit op de grote doorgaande weg de Oranjesingel.

Tot slot behoort de Arksteestraat tot het onderzoeksgebied. Deze straat, grenzend aan de Van Welderenstraat, is tijdens het veldwerk toegevoegd aan het onderzoeksgebied, omdat meerdere bewoners, ondernemers en passanten aangaven dat hier potentieel overlastgevend gedrag zou voorkomen. Deze straat komt ook uit op de Oranjesingel.

2.2 (Drugs)overlast

Gedurende het veldwerk hebben de onderzoekers gesproken met bewoners, ondernemers en passanten en onder hen enquêtes afgenomen. De eerste vraag die aan respondenten is gesteld is of zij wel eens overlast hebben ervaren in het centrumgebied. Indien zij aangaven dat dit het geval was is gevraagd waarvan zij precies hinder ondervinden en in welke mate dat het geval is. De spontaan gegeven antwoorden zijn geanalyseerd en vervolgens ondergebracht in enkele categorieën. De resultaten hiervan worden weergegeven in figuur 2.2 en geven een eerste beeld van de aard en omvang van de overlast in het centrumgebied.

Het grootste deel van de respondenten (34%) geeft aan overlast te ervaren van (gemotoriseerd) verkeer. De respondenten doelen hiermee in de eerste plaats op de hoge frequentie waarmee voertuigen door het centrumgebied rijden en in de tweede plaats op de geluidsoverlast die dit met zich meebrengt. Hieraan gerelateerd noemt een deel van de respondenten (10%) expliciet 'hufferig verkeersgedrag' als bron van overlast. Het gaat hier onder andere om hard rijden, met piepende banden optrekken, abrupt remmen, in stilstand gasgeven of het afsnijden van bochten.

Niet alleen verkeersgeluiden blijken een bron van geluidsoverlast voor de respondenten. De bewoners, ondernemers en passanten die overlast ervaren van wat zij omschrijven als 'harde geluiden' of 'lawaai' (27%) geven aan ook hinder te ondervinden van schreeuwende personen en het afspelen van muziek op straat of vanuit auto's. De categorieën verkeers- en geluidsoverlast blijken elkaar dus deels te overlappen.

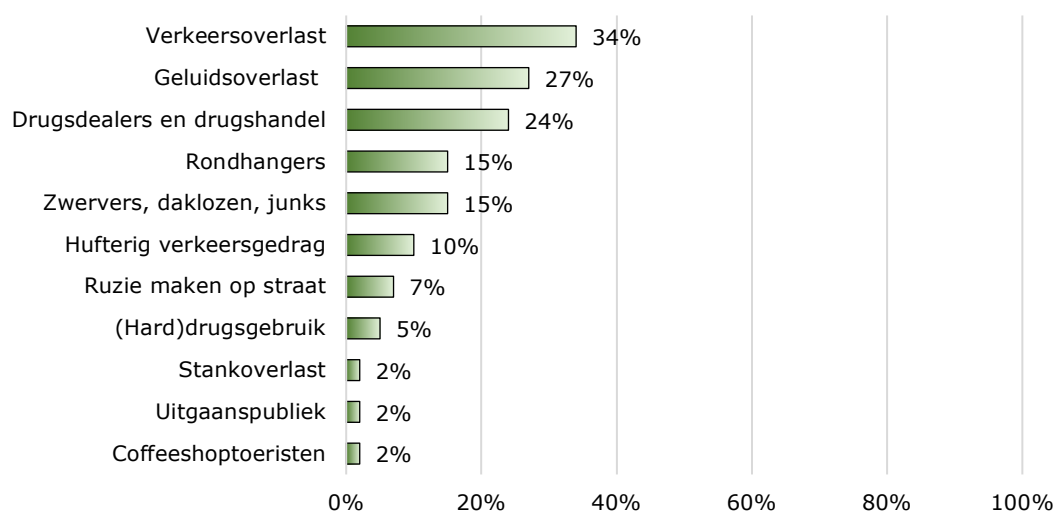

Verder ervaart ongeveer een kwart van de respondenten (24%) overlast van drugsdealers en drugshandel. De drugsdealers worden doorgaans door respondenten beschreven als een groep van vijf à zes jonge mannen (vermoedelijk afkomstig uit Nijmegen) die in de openbare ruimte staan of op scooters hangen en drugs aanbieden aan (potentiële) klanten. Als we doorvragen naar de aard van de overlast, dan blijkt dat het in beperkte mate om het gedrag van de drugsdealers gaat (rondhangen, schreeuwen en ruzie maken) waar de respondenten hinder van ondervinden. De meeste respondenten geven aan dat de door hun ervaren overlast voortkomt uit de aanwezigheid van de drugsdealers in de openbare ruimte. Dit wordt door hen als (zeer) intimiderend ervaren. De meeste respondenten zijn goed op de hoogte van de activiteiten die deze jonge mannen ontplooiën in het centrumgebied. Bewoners, ondernemers en passanten zeggen het een naar idee te vinden dat de handel in drugs zich zo openlijk op straat voltrekt.

De groep respondenten die aangeeft overlast te ervaren van 'rondhangers' (15%) beschrijft niet expliciet wie deze rondhangers zijn, maar zij lijken hiermee (in mindere mate) te doelen op de hierboven omschreven drugsdealers of (in meerdere mate) op wat respondenten omschrijven als 'zwervers, daklozen, en junks'. Daarnaast wordt deze laatste groep ook door een deel van de respondenten (15%) expliciet als bron van de overlast benoemd. De overlast door 'zwervers, daklozen en junks' wordt door hen veelal gerelateerd aan de aanwezigheid van het MFC in het centrumgebied, alhoewel sommige respondenten daarbij wel opmerken dat het niet alleen de bewoners van het MFC zijn die overlast veroorzaken. Zij geven aan dat er grotere groepen personen op straat rondhangen die verward gedrag vertonen, mensen lastigvallen, ruzie met elkaar maken en in de openbare ruimte (hard)drugs gebruiken.

Voor de categorieën stankoverlast, overlast van uitgaanspubliek en overlast van coffeeshoptoeristen geldt dat het aantal respondenten dat dit expliciet noemt relatief gering is (allen 2%).

Figuur 2.2 Door respondenten genoemde vormen van overlast in het centrumgebied (meerdere antwoorden mogelijk; gecategoriseerde open vraag; N=41)

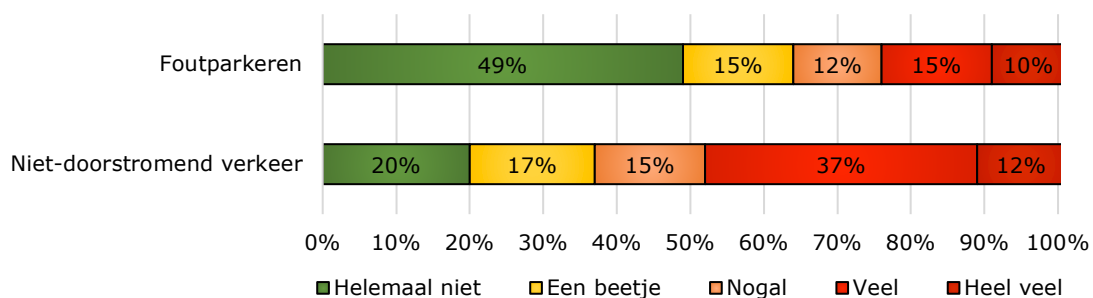

De verschillende vormen van (drugs)overlast die door de bewoners, ondernemers en passanten worden genoemd, blijken terug te brengen tot een viertal elkaar deels overlappende hoofdcategorieën: 1. verkeersoverlast; 2. rondhangende personen; 3. middelengebruik en 4. geluids- en stankoverlast. Hieronder gaan we nader in op deze categorieën.

Ad 1. Verkeersoverlast

De door respondenten meest genoemde vorm van overlast is het verkeer in het centrumgebied. Hierover zijn enkele aanvullende vragen gesteld in de enquête. Daaruit blijkt dat de helft (51%) van de respondenten overlast ervaart van foutgeparkeerde auto's, waarvan een kwart (25%) (heel) veel (figuur 2.3). Als we vragen of respondenten overlast ervaren van niet-doorstromend verkeer dan zien we dat ruim drie kwart (80%) daar hinder van heeft en dat bijna de helft (49%) hiervan (heel) veel overlast zegt te ervaren.

Figuur 2.3 Mate waarin respondenten aangeven overlast te ervaren van foutparkeren en niet-doorstromend verkeer (N=41)

Bovenstaande bevinding - dat de overlast niet zozeer gerelateerd is aan (fout)parkeren, maar aan verkeersopstoppingen - wordt ondersteund door de informatie uit de straatgesprekken. We horen van de ondervraagden dat er regelmatig wordt foutgeparkeerd in het centrumgebied, maar dat zij dit niet als overlastgevend ervaren zolang het voertuig niet de stoep of weg blokkeert.

De ondervraagden ervaren vooral hinder van de vele opstoppingen die volgens hen ontstaan in de nauwe eenrichtingsstraten. Met name in de Tweede Walstraat staat het verkeer zeer regelmatig vast tussen het begin van de straat (observatiepunt 4) en het kruispunt (observatiepunt 1); bijvoorbeeld wanneer automobilisten willen inparkeren of de weg kwijt zijn. De opstoppingen resulteren soms in het gebruik van de claxon door andere automobilisten, hetgeen voor het nodige lawaai zorgt waar sommige ondervraagden overlast van zeggen te ervaren.

Uit bovenstaande volgt dat de verkeersopstoppingen verband houden met de infrastructuur (met name de nauwe straten). Daarnaast zijn ze ook te relateren aan de aanwezigheid van zes coffeeshops in het gebied. Meerdere bewoners, ondernemers en passanten geven aan dat er auto's stoppen op het kruispunt (observatiepunt 1) om iemand uit te laten stappen. De automobilisten rijden vervolgens via de Van Welderenstraat een rondje om wederom bij het kruispunt uit te komen. Daar laten zij de

persoon - die inmiddels een aankoop heeft gedaan in één van de coffeeshops - weer instappen. Dit fenomeen, beter bekend als 'pitstoppen', komt ook elders in Nederland om en nabij coffeeshops voor en wordt door de onderzoekers inderdaad meerdere keren waargenomen tijdens de onderzoeksperiode.

Ad 2. Rondhangende personen

Op basis van de antwoorden van de respondenten in de enquête blijkt verder dat zij overlast ervaren van 'rondhangende personen'. Uit de straatgesprekken komt naar voren dat zij hiermee doelen op de drugsdealers die in het gebied rondhangen en op personen die zij omschrijven als 'zwerfers, daklozen en junks'. Over deze laatste groep zeggen de ondervraagden dat zij er onverzorgd uitzien, in de openbare ruimte verdovende middelen gebruiken en enkelen van hen verward en/of agressief gedrag vertonen.

De waarnemingen van de onderzoekers zijn in lijn met de antwoorden en omschrijvingen van de ondervraagden. De rondhangende drugsdealers worden met name bij de observatiepunten 1, 3 en 4 waargenomen, terwijl we de andere groep voornamelijk op observatiepunt 2 aantreffen. Hieronder gaan we nader op deze groepen in.

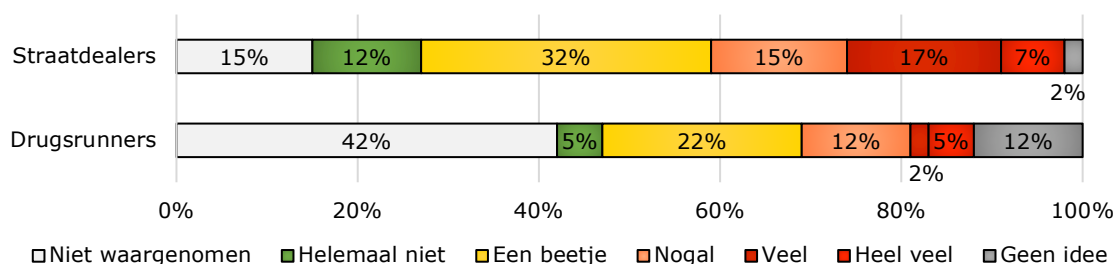
Drugsdealers

In de enquête is specifiek aan respondenten gevraagd of zij straatdealers en/of drugsrunners in het centrumgebied waarnemen en of zij daar overlast van ervaren. Daarbij is aan respondenten steeds uitgelegd wat we onder deze termen verstaan.

- **Straatdealer:** iemand die op straat, op een plein, in een park of elders in de openbare ruimte drugs verkoopt.
- **Drugsrunner:** iemand die klanten werft en naar een illegale verkoper leidt. Drugsrunners verkopen zelf niet of nauwelijks drugs.

De resultaten (weergegeven in figuur 2.4) laten zien dat een duidelijke meerderheid van de respondenten (83%) straatdealers waarneemt in het centrumgebied en dat het aantal dat drugsrunners ziet beduidend kleiner is (46%). Ook het deel van de respondenten dat zegt er (heel) veel van overlast te ervaren is groter voor straatdealers dan voor drugsrunners: respectievelijk 24% en 7%. De onderzoekers zelf nemen overigens gedurende de onderzoeksperiode alleen straatdealers waar; de uitwisseling van drugs vindt steeds direct plaats tussen koper en verkoper en verloopt niet via tussenpersonen.

Figuur 2.4 Mate waarin respondenten aangeven overlast te ervaren van straatdealers en drugsrunners (N=41)

Op basis van de resultaten van de enquête en de waarnemingen van de onderzoekers kan worden vastgesteld dat er met name straatdealers (en niet zozeer drugsrunners) actief zijn in het centrumgebied. Het gaat om een groep van ongeveer vijf à zes jonge mannen in de leeftijd van 20 à 30 jaar, die voornamelijk harddrugs aanbieden die ze zelf verkopen.

- Locatie

De dealers handelen openlijk op straat en de meeste doen volgens de ondervraagden niet of nauwelijks moeite om de handel verborgen te houden. Het komt sporadisch voor dat zij zich met een klant naar een andere locatie buiten het centrumgebied verplaatsen om de transactie te voltooien. Dit heeft volgens de ondervraagden met name te maken met de camera's die recentelijk in het gebied zijn geplaatst. Hierdoor lijken de dealers wat meer op hun hoede. Door het plaatsen van de camera's om en nabij de kruising (observatiepunt 1) is volgens enkele ondervraagden de met drugshandel gepaard gaande overlast op deze specifieke locatie afgenomen. Het merendeel merkt hierbij op dat de handel niet is verdwenen, maar dat er sprake is van verplaatsing, onder andere naar de Arksteestraat. De onderzoekers hebben hier zelf één transactie waargenomen.

- Werkwijze

Op basis van de straatgesprekken kan verder worden vastgesteld dat het gaat om zogenoemde gelegenheidsdealers. Dat wil zeggen dat de dealers slechts ten dele een vaste afzetmarkt hebben, maar het vooral moeten hebben van het actief werven van klanten. Dit verklaart ook hun aanwezigheid gedurende grote delen van de dag in de openbare ruimte. Wanneer de gelegenheid zich voordoet om geld te verdienen, maken zij daar gebruik van. De dealers werven bij voorkeur op de kruising van de Tweede Walstraat en de Vlaamsegas (observatiepunt 1). We horen van ondervraagden dat de dealers op basis van ervaring precies lijken te weten wie van de passanten mogelijk wel en niet geïnteresseerd is om drugs bij ze te kopen.

- Klantenkring

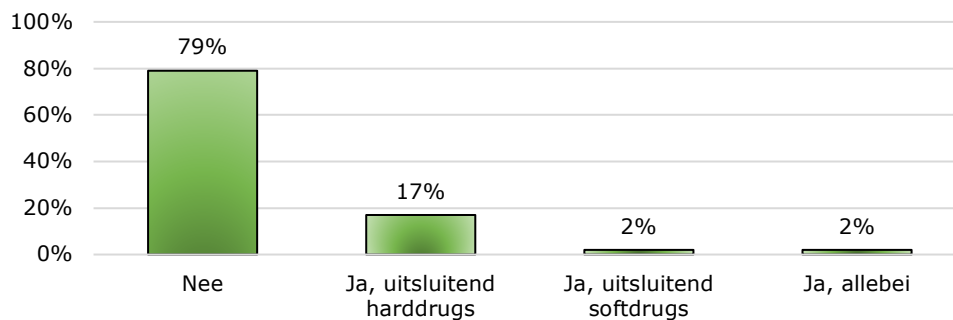
Uit bovenstaande volgt dat de aanwezige dealers een zo breed mogelijke doelgroep willen aanspreken. Hun doelgroep is zeer uiteenlopend en het blijkt lastig te achterhalen wat de achtergrond van de klanten is. In de straatgesprekken horen we dat het centrumgebied bekend staat als dé plek waar je drugs kunt krijgen. Voor softdrugs kan men terecht bij de coffeeshops, terwijl men voor harddrugs een beroep kan doen op de dealers die er rondhangen. Een groot deel van de klanten komt volgens de ondervraagden uitsluitend voor de drugsdealers naar het centrumgebied en zijn daarna snel weer weg. Zij maken doorgaans geen gebruik van de in het centrumgebied aanwezige voorzieningen.

We zien een enkele keer een bewoner van het MFC die iets koopt bij een dealer, maar dit lijkt een beperkt deel van hun klanten te zijn. Verder kunnen we op basis van de resultaten van de enquête onder coffeeshopbezoekers deze groep grotendeels uitsluiten als klanten van de dealers. Zoals te zien is in figuur 2.5 geeft ruim drie kwart (79%) van de bezoekers van de coffeeshops aan dat zij geen drugs aangeboden krijgen in de openbare ruimte. Zij merken daarbij op dat ze naar de coffeeshop komen voor softdrugs en niet of nauwelijks geïnteresseerd zijn in de harddrugs die de dealers voornamelijk

aanbieden. Van de 46 softdrugsgebruikers die we hebben gesproken geven twee respondenten aan wel eens drugs buiten de coffeeshop te hebben gekocht. Het gaat in beide gevallen om ecstasypillen die via een thuisdealer (en niet via de straatdealers) zijn aangeschaft.

Figuur 2.5 Aantal coffeeshopbezoekers dat aangeeft bepaalde soorten drugs aangeboden te krijgen in het gebied (N=46)

Zwervers, daklozen en junks

De tweede groep rondhangers bestaat uit personen die door de ondervraagden worden omschreven als 'zwervers, daklozen en junks'. Vrijwel allen die deze overlastvorm noemen doelen op de grote groep personen die rondhangt in de omgeving van het MFC. Gedurende de onderzoeksperiode zijn zij op alle dagen waargenomen om en nabij de bloemenkraam en (studenten)woningen op de hoek van de Van Schevichavenstraat met de Van Welderenstraat. Zij zouden ook rondhangen op andere plekken in het centrumgebied. Uit de straatgesprekken valt af te leiden dat naar schatting een kwart van de rondhangende groep bewoner van het MFC is. De overige rondhangers zijn kennissen die van buiten het centrumgebied komen.

- Rondhangen, aanspreken en verward gedrag

De door bewoners, ondernemers en passanten ervaren overlast bestaat vooral uit het rondhangen en aanspreken van voorbijgangers. De leden hangen rond in de portieken van woningen en winkels in het centrumgebied en bedelen bij de supermarkt. Daarnaast spreken zij regelmatig voorbijgangers aan om geld te vragen of om een telefoon te lenen. Verder geven de respondenten aan overlast te ervaren van het feit dat deze personen verward en agressief gedrag vertonen. Zij lopen in zichzelf te mompelen, praten of schreeuwen en er zijn door enkele respondenten incidenten genoemd waarbij sprake was van verbale en/of fysieke agressie.

- Middelengebruik

De ondervraagde respondenten relateren het verwarde en agressieve gedrag voornamelijk aan het gebruik van alcohol en harddrugs. De leden van de groep rondhangers zijn volgens de respondenten goed te herkennen aan hun onverzorgd uiterlijk; hun fysiek is getekend mede als gevolg van drugsgebruik. Dat de leden van de hanggroep verdovende middelen in de openbare ruimte gebruiken wordt bevestigd in de gesprekken met bewoners, ondernemers en passanten. Ook de onderzoekers nemen dit

enkele keren waar. Er worden op de plek bij de bloemenkraam ook enkele 'crackpijpjes' gevonden.

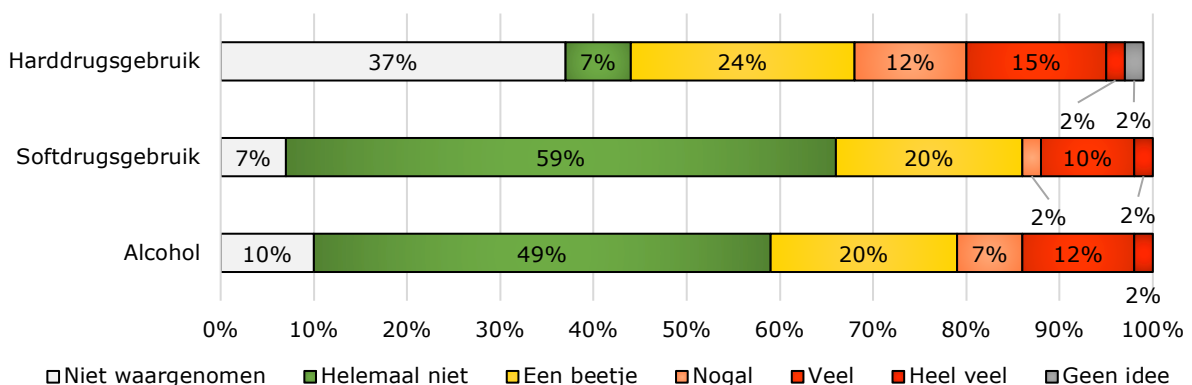
- Eigen dealers

Volgens meerdere bronnen koopt deze doelgroep niet bij de dealers in de buurt van het kruispunt (observatiepunt 1). Zij hebben vanwege het jarenlange gebruik vaak eigen dealers waar ze hun drugs halen. Het Julianapark wordt enkele keren genoemd als locatie waar deze groep drugs haalt. Soms wordt er ook onderling gedeeld binnen de doelgroep. In dat geval haalt één van hen de drugs op om het vervolgens met de anderen te delen of aan hen te verkopen.

Ad 3. Middelengebruik

In de enquête zijn specifiek enkele vragen opgenomen over middelengebruik in de openbare ruimte en de overlast die hiervan wordt ervaren. Uit figuur 2.6 blijkt dat het gebruik van softdrugs en alcohol door een relatief groot deel van de ondervraagden wordt waargenomen: respectievelijk 93% en 90%. Van het gebruik ervan wordt in verhouding minder overlast ervaren: respectievelijk 34% en 41%. Het gebruik van harddrugs wordt door een kleiner deel van de respondenten (63%) waargenomen in de openbare ruimte, maar het deel dat het waarneemt ervaart hier doorgaans vaker overlast van (56%).

Figuur 2.6 Mate waarin respondenten aangeven overlast te ervaren van middelengebruik (N=41)

Ondervraagden relateren het gebruik van softdrugs voornamelijk aan de aanwezigheid van de coffeeshops in het gebied. Ook geven ze aan dat de dealers softdrugs gebruiken in de openbare ruimte. Het gebruik van alcohol houdt volgens de ondervraagde respondenten verband met de ligging van het gebied in het centrum, de aanwezigheid van horecagelegenheden en het gebruik van alcohol door de hanggroep in de buurt van het MFC. Het gebruik van harddrugs in de openbare ruimte wordt door respondenten uitsluitend gerelateerd aan deze hanggroep.

Ad 4. Geluidsoverlast

De ervaren geluidsoverlast lijkt op basis van de straatgesprekken te overlappen met alle hiervoor genoemde overlastvormen. Zo is er in de eerste plaats geluidsoverlast door de grote hoeveelheid verkeer, hetgeen wordt versterkt door het verkeersgedrag van

sommige automobilisten, die bijvoorbeeld met piepende banden optrekken en/of hard rijden. De tweede bron van geluidsoverlast is die van rondhangende personen. Enerzijds gaat het om de drugsdealers, die hard praten of schreeuwen op straat of muziek afspelen en anderzijds om de hanggroep in de omgeving van het MFC die, met name als zij onder invloed zijn, het nodige lawaai produceren. De derde bron van geluidsoverlast is die van uitgaanspubliek, maar deze vorm van overlast wordt door de meeste respondenten 'gedoogd'. De meeste ondervraagden vinden dat dit bij het wonen in het centrum van een stad hoort.

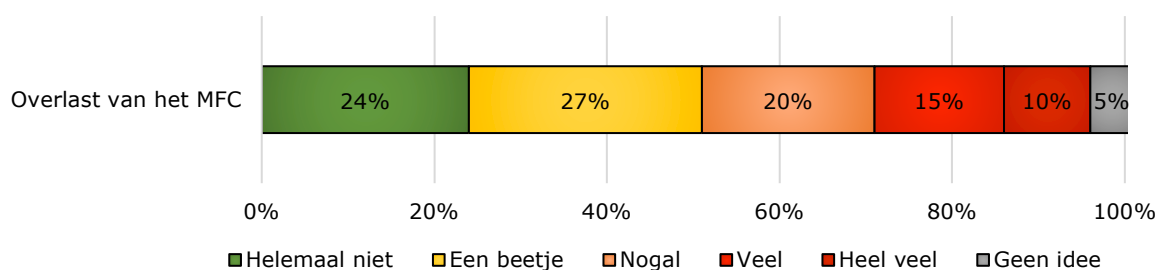
2.3 Voorzieningen

In deze paragraaf besteden we aandacht aan de relatie tussen de verschillende vormen van overlast en de voorzieningen in het gebied, te weten het MFC, de coffeeshops en de 'traditionele' horecagelegenheden.

Multifunctioneel centrum (MFC)

In de enquête zijn specifieke vragen gesteld over de in het gebied aanwezige voorzieningen, zo ook over het MFC. Op de vraag of respondenten overlast ervaren van het MFC geeft drie kwart (71%) aan er ten minste 'een beetje' overlast van te ervaren (figuur 2.7). Een kwart van de respondenten (25%) zegt (heel) veel overlast van het MFC te ervaren.

Figuur 2.7 Mate waarin respondenten aangeven overlast te ervaren van het MFC (N=41)

Als we respondenten en ondervraagden laten noemen wat de aard van de overlast is in relatie tot het MFC, dan noemen zij uitsluitend de eerder besproken hanggroep die zich in de omgeving van het MFC ophoudt. Voor deze groepen spelen vrijwel alle hierboven genoemde overlastvormen een rol met uitzondering van verkeersoverlast. Het gaat hier dus om het aanspreken c.q. lastigvallen van personen, openbaar middelengebruik (zowel alcohol als harddrugs) en geluidsoverlast door hard praten of schreeuwen.

Vanuit meerdere bronnen horen we dat het MFC enkele toezichthouders heeft aangesteld. Uit navraag bij het MFC blijkt dat deze toezichthouders meerdere keren per dienst een ronde door de buurt moeten maken, waarbij zij rondhangende cliënten aanspreken op hun gedrag en hen sommeren om weg te gaan. Als de cliënten dit niet doen dan kunnen er sancties worden opgelegd. De onderzoekers zelf hebben gedurende de onderzoeksperiode (vier dagen) geen enkele keer waargenomen dat een groep rondhangende personen werd toegesproken door een toezichthouder.

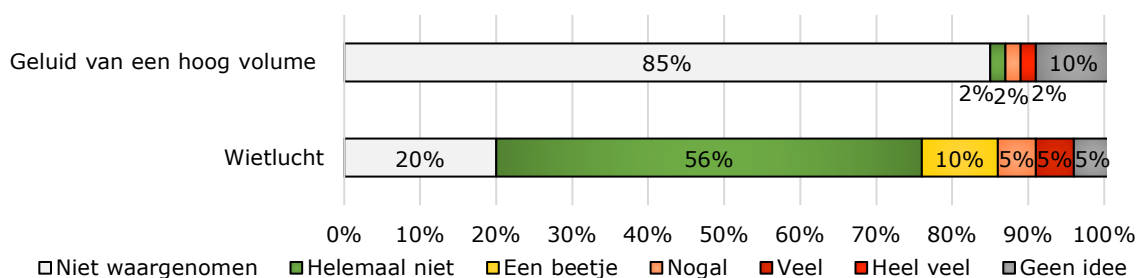
Verder is het MFC actief in een 'buurtbeheergroep' die in principe twee keer per jaar bij elkaar komt. Het MFC bespreekt daar samen met ondernemers, omwonenden, politie en andere partijen de situatie zodat deze beheersbaar kan worden gehouden. De frequentie van dit overleg is door de jaren heen afgenomen, omdat het aantal incidenten in de loop der jaren is teruggelopen. Frequente afstemming tussen alle partijen zou daardoor minder noodzakelijk zijn. Daarnaast hebben de medewerkers van het MFC één keer in de zes weken structureel overleg met de wijkagent. In dat overleg wordt eveneens het beeld geschetst dat de situatie beter onder controle is dan enkele jaren geleden.

Het beeld dat door omwonenden, ondernemers en passanten in de straatgesprekken wordt beschreven is niet in lijn met het bovenstaande. Zij geven aan dat er in hun ogen te weinig (meer) gebeurt om de situatie beheersbaar te houden, terwijl dat wel nodig is. Het beeld dat het aantal incidenten is afgenomen bevestigen zij niet; de hanggroepen zijn er nog steeds en veroorzaken volgens hen overlast. Zij zeggen dat er in de beginperiode van het MFC voldoende toezicht was, waardoor de overlast binnen de perken kon worden gehouden. In de loop der jaren is de aandacht voor dit probleem volgens hen verslapt, waardoor zij weer meer overlast ervaren.

Coffeeshops

In de enquête zijn twee vragen gesteld over potentiële overlast van de zes coffeeshops. Bijna alle respondenten (95%) geven aan geen geluid van een hoog volume uit de coffeeshop te hebben waargenomen of geen idee te hebben of dit wel eens voorkomt (figuur 2.8). Van geluidsoverlast door coffeeshops lijkt op basis van deze resultaten geen sprake. Wel neemt drie kwart van de respondenten (75%) een wietlucht waar in de buurt van een coffeeshop en een vijfde (20%) ervaart dit als overlastgevend.

Figuur 2.8 Mate waarin respondenten aangeven overlast ervaren van geluid van hoog volume en wietlucht uit een coffeeshop (N=41)

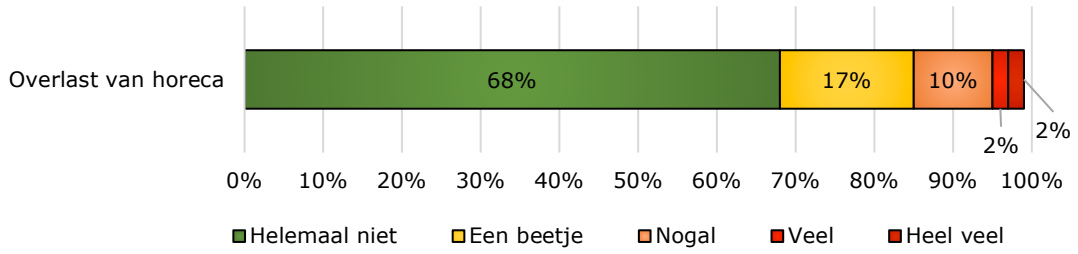

Horeca

Voor de horecagelegenheden in het centrumgebied geldt dat bewoners, ondernemers en respondent daar relatief weinig overlast van ervaren. Uit figuur 2.9 blijkt dat een derde (32%) van de respondenten hier wel eens overlast van ervaart waarvan een enkele (heel) veel (4%). Als er overlast wordt ervaren dan gaat het met name om de al eerder genoemde geluidsoverlast van de bezoekers van de horecagelegenheden. De houding van de meeste ondervraagden ten aanzien van deze geluidsoverlast is dat dit er nou eenmaal bij hoort als je in het stadscentrum wilt wonen.

Figuur 2.9 Mate waarin respondenten aangeven overlast te ervaren van horecavoorzieningen (N=41)

3. CONCLUSIES

In dit hoofdstuk bespreken we de conclusies van het onderzoek naar de aard en omvang van de (drugs)overlast in het centrumgebied in Nijmegen, waarvoor het veldwerk in mei 2018 is uitgevoerd. Binnen het centrumgebied zijn qua overlast twee subgebieden te onderscheiden, die we hieronder apart behandelen. Het gaat enerzijds om het gebied rond de zes coffeeshops (Tweede Walstraat, Van Welderenstraat en kruising met de Vlaamsegas) en anderzijds om het gebied rond het MFC (Van Schevichavenstraat).

3.1 Gebied 1: Verkeersoverlast en openlijke drugshandel

Het eerste subgebied dat we onderscheiden is het gebied rondom de coffeeshops vanaf het begin van de Tweede Walstraat en Van Welderenstraat tot en met de kruising met de Vlaamsegas en Eilbrachtstraat. Hier is sprake van verkeersoverlast en overlast als gevolg van de openlijke handel in (hard)drugs.

Verkeersoverlast

Het grootste en voornaamste probleem in de ogen van bewoners, ondernemers en passanten is de verkeerssituatie. Zij doelen daarmee voornamelijk op de vele verkeersopstoppingen die in het gebied voorkomen. De infrastructuur speelt daarbij een belangrijke rol. De Tweede Walstraat en Van Welderenstraat zijn beide nauwe eenrichtingsstraten waar een grote hoeveelheid auto's doorheen rijdt. De infrastructuur in het centrumgebied is hier simpelweg niet op berekend, hetgeen resulteert in de nodige verkeersopstoppingen.

De verkeersoverlast wordt versterkt doordat een deel van de bezoekers van de zes coffeeshops met de auto naar het gebied komt. Hierdoor neemt de hoeveelheid verkeer verder toe. Een deel van deze coffeeshopbezoekers maakt 'pit-stops', waarbij zij eerst iemand laten uitstappen, alvorens via de Van Welderenstraat een rondje te rijden terug naar de Tweede Walstraat, waar zij de persoon weer laten instappen. De combinatie van het vele verkeer, de beperkte ruimte en de pit-stops veroorzaakt meer verkeersopstoppingen. Dit leidt tot frustratie bij automobilisten die op hun beurt geluidsoverlast veroorzaken als zij claxonneren.

Verkeers- en parkeeroverlast in de buurt van coffeeshops komt ook in andere steden en gemeenten voor.¹ Met name in zuidelijke gemeenten zien we steeds vaker dat coffeeshops zelf maatregelen nemen om dergelijke overlast te beperken. Het meest succesvolle voorbeeld hiervan is het aanstellen van een portier die naast het deurbeleid ook het verkeer in de directe omgeving regelt. De portier spreekt coffeeshopbezoekers aan die hun auto verkeerd neer zetten en aan deze 'foutparkeerders' wordt in de coffeeshop geen softdrugs verkocht.

¹ Mennes, R., J. Snippe, M. Sijstra, B. Bieleman (2017). Lokaal bekeken. Verdiepingsstudie monitor ontwikkelingen coffeeshopbeleid. Meting 2016/17. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.

Drugsdealers en -handel

Naast overlast van het verkeer is er in het centrumgebied ook overlast van drugsdealers die zich vaker wel dan niet in de openbare ruimte bevinden. Er hangen vrijwel altijd dezelfde vijf á zes jonge mannen rond (met name in de Tweede Walstraat) die zich voornamelijk bezighouden met de verkoop van harddrugs. Deze drugsdealers, die voor een deel het straatbeeld bepalen, zijn zo tussen de 20 en 30 jaar oud en doen nauwelijks moeite om hun dealactiviteiten te verbergen. De meeste bewoners en ondernemers weten ons dan ook te vertellen wie de dealers zijn, wat voor drugs zij verkopen en hoe zij te werk gaan. Ook bij de coffeeshops zijn de dealers bekend en aan hen wordt geen softdrugs verkocht.

De klanten van de dealers

In het centrumgebied gaat het om zogenoemde gelegenheidsdealers die zich niet lijken te richten op een specifieke doelgroep. Zij proberen simpelweg zoveel mogelijk klanten te werven om hun winst te maximaliseren. Mede daardoor hebben de drugsdealers een uiteenlopende klantenkring die niet goed te definiëren is.

We stellen wel vast dat bewoners van het MFC (of personen waar zij mee rondhangen) zo nu en dan iets bij de dealers kopen. Zij vormen echter een beperkt deel van hun klantenkring. Ook de coffeeshopbezoekers lijken niet tot de primaire doelgroep van de dealers te behoren. Uit de resultaten van de enquêtes onder coffeeshopbezoekers blijkt dat deze nauwelijks drugs aangeboden krijgen door de dealers, zij vrijwel nooit harddrugs kopen en hierin doorgaans ook niet geïnteresseerd zijn. Soortgelijke resultaten, die duiden op een scheiding van de afzetmarkten van soft- en harddrugs, worden ook in onderzoek in andere Nederlandse coffeeshopgemeenten gevonden.^{2,3}

Tevens blijkt uit onderzoek in andere Nederlandse steden en gemeenten dat er doorgaans geen directe link is tussen de aanwezigheid van straathandelaren en de gevestigde coffeeshops.⁴ Vanwege hun gedoogstatus willen coffeeshops doorgaans alle schijn vermijden dat zij iets met de illegale c.q. niet-gedoogde verkoop van drugs te maken hebben. Ook voor het deelgebied van het Nijmeegse centrum geldt dat de relatie tussen de drugshandel en de aanwezige coffeeshops beperkt is. De wijze waarop de coffeeshops worden geëxploiteerd is niet van directe invloed op de aanwezigheid van straatdealers.

Het grootste deel van de klanten van de dealers komt van buiten het gebied. Zij reizen af naar het centrum, omdat zij weten dat dit dé plek is om drugs te kopen. Voor harddrugs kun je er terecht bij de dealers en voor softdrugs bij de coffeeshops. De aanwezigheid van de drugsdealers is algemeen bekend en lijkt één te zijn geworden met de openbare ruimte. Dit fenomeen, waarbij straathandel vanwege de historie van het gebied verbonden lijkt te zijn geworden met de openbare ruimte, is niet uniek voor Nijmegen, maar zien we ook terug in grensgemeenten in het oosten en zuiden van het land.⁵

² Mennes, R., J. Snippe, M. Sijstra, B. Bieleman (2016). Lokaal gezien. Verdiepingsstudie monitor ontwikkelingen coffeeshopbeleid. Meting 2015/16. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.

³ Mennes, R., J. Snippe, M. Sijstra, B. Bieleman (2017). Lokaal bekeken. Verdiepingsstudie monitor ontwikkelingen coffeeshopbeleid. Meting 2016/17. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.

⁴ Idem

⁵ Idem

Infrastructuur

Verder speelt bij de aanwezigheid van de straatdealers in het centrumgebied de infrastructuur wederom een belangrijke rol. Het centrumgebied wordt gekenmerkt door vele hoeken, steegjes en portieken, hetgeen het 'geschikt' maakt als locatie om drugs aan te bieden. De drugsdealers kunnen zich immers snel verbergen als er politie langs komt. Ook de drukke winkelstraat, die aan het gebied grenst vormt een goede vluchtroute. De drugsdealers kunnen snel 'verdwijnen' tussen het winkelpubliek als dat nodig mocht zijn.

Cameratoezicht en verplaatsing

Het plaatsen van camera's in het gebied om en nabij de kruising van de Tweede Walstraat en de Vlaamse gas heeft een verbetering teweeggebracht in hoe bewoners, ondernemers en passanten de leefbaarheid in dat gedeelte van het gebied ervaren. Waar eerst zo'n 15 dealers in openbare ruimte stonden is dit nu teruggebracht tot zo'n vijf á zes.

Ondanks dat de meeste respondenten positief zijn over deze ontwikkeling en vinden dat de camera's goed helpen om het aantal incidenten terug te dringen, merken zij ook op dat er sprake is van een verplaatsingseffect. De dealers reageren op het plaatsen van de camera's door buiten het zicht ervan te gaan staan of de uitwisseling van drugs in aangrenzende straten en stegen te laten plaatsvinden. Het dealen vindt weliswaar steeds minder in het zicht van de bewoners, ondernemers en passanten plaats, maar de omvang van de daadwerkelijke handel is waarschijnlijk niet significant afgenomen.

3.2 Gebied 2: Overlast rondhangende personen openbare ruimte

Het tweede subgebied dat we kunnen onderscheiden is het gebied rondom het MFC aan de Van Schevichavenstraat. Hier is sprake van overlast als gevolg van rondhangende personen in de openbare ruimte.

Hanggroepen

Er is in het tweede subgebied sprake van meerdere overlastvormen, waaronder geluidsoverlast door schreeuwen, het gebruik van drugs in het openbaar en het lastigvallen van mensen op straat. Al deze vormen van overlast zijn gerelateerd aan groepen van wisselende omvang die daar rondhangen op straat. Een deel van deze personen, naar schatting een kwart, is bewoner van het MFC. De overige leden komen uit andere delen van de stad om de anderen van de groep op te zoeken. De favoriete hangplek van deze groep is bij de bloemenkraam tegenover de supermarkt aan de Van Schevichavenstraat.

Onaangepast gedrag

De leden van deze groepen worden doorgaans omschreven als 'zwerfers, daklozen en junks'. Hun aanwezigheid in de openbare ruimte veroorzaakt overlast bij bewoners, ondernemers en passanten vanwege het onaangepaste gedrag dat deze personen vertonen (schreeuwen, bedelen, in zichzelf praten) al dan niet in combinatie met hun onverzorgde uiterlijk. Ook wordt er door de leden van deze groep op straat alcohol gedronken en harddrugs gebruikt. Wanneer leden van de hanggroep onder invloed daarvan zijn, kan het voorkomen dat zij verward en agressief gedrag vertonen.

Drugsgebruik

Een deel van de hanggroepen is verslaafd aan alcohol en/of harddrugs. Zij kopen harddrugs bij dealers die in andere delen van de stad actief zijn. Zij richten zich soms tot de dealers in de Tweede Walstraat om snel in hun behoefte te kunnen voorzien, maar zij zijn niet van hen afhankelijk voor hun verslaving. Daarvoor hebben ze andere vaste adressen. Het feit dat de dealers van de Tweede Walstraat vrijwel nooit in de buurt van het MFC worden waargenomen ondersteunt dit. De leden van de groep verstrekken en verkopen ook aan elkaar drugs om in hun drugsbehoefte te voorzien.

Toezicht en handhaving

De bewoners, ondernemers en passanten die we gesproken hebben geven aan dat er sprake zou zijn van een 'verslapping' van het toezicht op de bovengenoemde hanggroepen. Na opening van het MFC op deze locatie in het centrum was er intensief toezicht en werden leden van de hanggroepen aangesproken op hun gedrag. De ondervraagden zeggen niet vaak meer te zien dat dit gebeurt en de overlast is volgens hen toegenomen. Dit zou betekenen dat de intensiteit van de inzet van de toezichthouders van invloed is op de mate van overlast door hanggroepen. Het MFC geeft aan dat er nog wel toezichthouders actief zijn in het gebied. De onderzoekers hebben tijdens de onderzoeksperiode niet waargenomen dat de leden van de hanggroepen op hun gedrag worden aangesproken door toezichthouders.

3.3 Twee gescheiden situaties met beperkte overlap

Al met al concluderen we dat er in het centrumgebied sprake is van twee gescheiden situaties die licht overlappen, maar hoofdzakelijk gescheiden van elkaar zijn.

In het eerste gebied is rondom de kruising van Tweede Walstraat met de Vlaamsegras vooral sprake van overlast als gevolg van de verkeerssituatie en de aanwezige drugsdealers. De drugsdealers kiezen deze locatie niet uitsluitend vanwege de voorzieningen, maar ook omdat zij hier in potentie de meeste klanten kunnen werven. Het centrumgebied staat namelijk bekend als dé plek om drugs te kunnen kopen en is goed bereikbaar met de auto (rondjes rijden). Ook leent de infrastructuur zich goed voor het ontplooiën van illegale activiteiten, omdat de drugsdealers zich gemakkelijk kunnen verbergen in steegjes en portieken of kunnen verdwijnen tussen het winkelende publiek.

Dat de drugsdealers zich hier bevinden lijkt ook niet zozeer te maken te hebben met de aanwezigheid en de wijze van exploitatie van het MFC of de coffeeshops. De dealers richten zich niet op een bepaalde doelgroep en dus ook niet specifiek op de bewoners van het MFC of de bezoekers van de coffeeshops. Als ze iets aan deze doelgroepen kunnen verkopen dan zullen zij dat niet laten, maar zij hebben de klandizie van deze doelgroepen niet per sé nodig om hun handel in stand te houden. De overlast van de drugsdealers staat verder los van de ervaren verkeersoverlast in dit eerste gebied. Die overlastvorm houdt met name verband met de infrastructuur en wordt versterkt doordat een groot deel van de bezoekers van de coffeeshops per auto naar de coffeeshop gaat.

In het tweede gebied is sprake van hanggroepen bestaande uit personen met een drugsverslaving. Enkele - maar niet alle - leden van deze hanggroepen zijn bewoners van het MFC. De hanggroepen veroorzaken overlast door mensen lastig te vallen, verward of agressief gedrag te vertonen en verdovende middelen en/of alcohol in de openbare ruimte te gebruiken. De bewoners van het MFC maken wel eens gebruik van de diensten van de drugsdealers in de Tweede Walstraat, maar zij vormen slechts een beperkt deel van hun klantenkring. Om in hun drugsbehoefte te voorzien zijn de bewoners van het MFC en aanverwante personen die rondhangen in de Van Schevichavenstraat niet afhankelijk van de dealers in de Tweede Walstraat. Zij hebben daar hun eigen dealers voor die voornamelijk buiten het centrumgebied actief zijn.

